



RÄTTEN

Hovrättslagmannen [REDACTED] samt hovrättsråden [REDACTED] och [REDACTED], referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Hovrättsfiskalen [REDACTED]

PARTER

Klagande

Staten genom Skatteverket
Borgenårssektionen
701 87 Örebro

Motpart

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

SAKEN

Omprövning av skuldsanering

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Attunda tingsrätts beslut 2019-03-19 i mål nr Ä 12346-18

[REDACTED] beviljades skuldsanering utan betalningsplan genom Kronofogdemyndighetens beslut den 31 maj 2016 i ärende S-04799-15. Skuldsaneringsperioden avser tiden maj 2016 till och med april 2021.

[REDACTED] ansökte i oktober 2018 om omprövning av Kronofogdemyndighetens beslut. Kronofogdemyndigheten avslog [REDACTED] ansökan i beslut den 11 december 2018. [REDACTED] överklagade beslutet till tingsrätten, som avslog överklagandet.

Staten genom Skatteverket (Skatteverket) har nu överklagat tingsrättens beslut och yrkat att hovrätten ska besluta om ändring av skuldsaneringsbeslutet genom att en

Dok.Id 1505854

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00	08-21 93 27	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

betalningsplan upprättas samt att skuldsaneringsperioden förlängs för att kompensera borgenärerna.

Skatteverket har i hovrätten anfört i huvudsak följande. [REDACTED] genomsnittliga bruttoinkomst enligt inkomna kontrolluppgifter är 22 786 kr per månad för år 2016, 27 134 kr per månad för år 2017 och 29 617 kr per månad för år 2018. Jämfört med det ursprungliga skuldsaneringsbeslutet har [REDACTED] en ökad bruttoinkomst med strax under 11 000 kr per månad vilket är att anse som en avsevärd ökning. Enligt kontrolluppgifter för år 2019 har [REDACTED] tjänat 27 815 kr brutto i januari och 32 400 kr brutto i februari. Enligt Kronofogdemyndighetens eget ställningstagande (nr 8/16/SKUSAN) framgår att en omprövning kan vara motiverad om gäldenärens betalningsutrymme har ökat med minst 4 000 kr till 5 000 kr i månaden. Tingsrätten har förbisett Kronofogdemyndighetens praxis på området och har inte tagit ställning till att [REDACTED] ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats. [REDACTED] har inte lämnat riktiga uppgifter om sin faktiska inkomst, som under hela tiden han varit beviljad skuldsanering varit väsentligt högre än vad han angett.

Kronofogdemyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet och särskilt över hur förändringen av betalningsutrymmet bör beräknas när det beräknade betalningsutrymmet var negativt vid skuldsaneringsbeslutet. Kronofogden har hänvisat till sin bedömning av [REDACTED] förändrade betalningsförmåga i sitt beslut och avstått från att yttra sig ytterligare i ärendet.

Efter föredragning fattar hovrätten följande

BESLUT (att meddelas 2019-06-28)

1. Hovrätten ger prövningstillstånd.
2. Hovrätten avslår överklagandet.

Skälen för beslutet

Rättsliga utgångspunkter

Bestämmelser om skuldsanering finns i skuldsaneringslagen (2016:675). När ■■■■■ beviljades skuldsanering gällde dock skuldsaneringslagen (2006:548) och av punkten 4 i övergångsbestämmelserna till den nya skuldsaneringslagen framgår att det som huvudregel är 2006 års lag som ska tillämpas på beslut om skuldsanering som fått laga kraft före ikraftträdandet. I detta fall ska 2006 års lag tillämpas. Hänvisningarna nedan till skuldsaneringslagen avser alltså 2006 års lag. Regleringen avseende omprövning av skuldsanering är dock, i nu aktuella avseenden, i sak densamma.

Enligt 24 § första stycket 5 skuldsaneringslagen kan ett beslut om skuldsanering, på ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av beslutet, upphävas eller ändras om gäldenärens ekonomiska förhållanden har väsentligen förbättrats efter beslutet om skuldsanering och detta beror på omständigheter som inte kunnat förutses vid beslutet.

Att gäldenärens ekonomi har väsentligt förbättrats är visserligen ett krav för att en omprövning ska vara möjlig, men det betyder inte att en omprövning då alltid ska ske. Det är möjligt att underlåta en omprövning om en sådan vid en helhetsbedömning inte är påkallad. Av betydelse vid denna bedömning kan vara inte bara i vilken grad gäldenärens ekonomiska situation har förbättrats, utan också vad förbättringen beror på, hur snart efter skuldsaneringsbeslutet den har inträffat och hur den har inverkat på gäldenärens livssituation. Det framgår av rättsfallen NJA 2011 s. 957 och NJA 2018 s. 49 att det exempelvis inte bör bedömas på samma sätt att en gäldenär genom långsiktigt och målmedvetet arbete förbättrat sin ekonomi långt över förväntan, som att gäldenären en kort tid efter skuldsaneringen uppnått motsvarande förbättring genom en lottovinst. Vidare framgår av rättsfallen att bedömningen måste göras i ljuset av syftet med bestämmelserna om omprövning, nämligen att undvika skadliga konsekvenser för den allmänna betalningsmoralen.

Vid bedömningen av om en omprövning ska ske ska det även beaktas att skuldsaneringsinstitutet syftar till att möjliggöra en ekonomisk omstart för gäldenären. Detta rehabiliterande syfte kan i allmänhet tillgodoses endast om saneringen av

gäldenärens ekonomi är definitiv. (Jfr prop. 1993/94:123 s. 78 samt ovan hänvisade rättsfall.)

Bedömningen i detta fall

Hovrätten anser att [REDACTED] inkomstökning, från 18 700 kronor per månad vid tidpunkten för skuldsaneringsbeslutet till genomsnittliga 29 617 kronor per månad för år 2018, i och för sig innebär att hans ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats efter beslutet om skuldsanering (jfr NJA 2005 s. 303, där gäldenärens inkomst ökat från 18 000 kr per månad till 32 000 kr per månad). Förbättringen har vidare berott på omständigheter som inte kunnat förutses vid beslutet. De allmänna förutsättningarna för omprövning enligt 24 § första stycket 5 skuldsaneringslagen är således uppfyllda. Detta innebär att en omprövning kan ske, men inte att den ska ske. Hovrätten ska härmed som ovan konstaterats göra en helhetsbedömning av om en omprövning är påkallad.

Annat har inte framkommit än att [REDACTED] förbättrade ekonomiska förhållanden beror på att hans inkomster från förvärvsarbete ökat stadigt över tid och att denna ökning överträffat de förväntningar som kan antas ha funnits vid tidpunkten för skuldsaneringsbeslutet. Förhållandena avseende vad förbättringen berott på är därmed inte sådana att dessa i sig motiverar en omprövning.

I sammanhanget bör även förändringar av hans betalningsutrymme beaktas. Enligt Kronofogdemyndighetens beräkning i samband med ansökan om omprövning framgår att betalningsutrymmet har uppgått till följande belopp. Under år 2017 till 1 878 kr per månad, från och med januari 2018 till juni 2018 till 1 388 kr per månad och från och med juli 2018 till 3 403 kr per månad. Det beräknade betalningsutrymmet, vid tidpunkten för skuldsaneringsbeslutet, uppgick från maj 2016 till juni 2018 till -2 340 kr per månad och från juli 2018 till april 2021 till -1 931 kr per månad. [REDACTED] betalningsutrymme har därmed ökat under den tid som skuldsaneringen pågått.

Hovrätten anser att en minskning av ett icke befintligt, negativt, betalningsutrymme inte utan vidare kan bedömas på samma sätt som en lika stor ökning av ett redan befintligt, positivt, betalningsutrymme. Enligt hovrätten är det endast sådan ökning av betalningsutrymmet som överstiger noll som kan ha betydelse för bedömningen av om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats.

██████████ betalningsutrymme kan därmed sägas ha ökat med upp till 3 403 kr per månad fram till utgången av 2018. Med de av Skatteverket presenterade kontrolluppgifterna från början av 2019 skulle ██████████ betalningsutrymme kunna förväntas öka ännu mer. Det bör dock hållas i åtanke att ██████████ inkomster visat sig variera från månad till månad. Två månaders relativt hög inkomst kan därför inte utan vidare tas till intäkt för att ██████████ genomsnittliga månadsinkomst under 2019 kommer att vara lika hög året ut. Dessa uppgifter från början av 2019 har därför enligt hovrätten endast begränsad betydelse för bedömningen av om en omprövning ska ske. Sammantaget innebär det att ökningen av ██████████ betalningsutrymme inte är så stor att den ensamt motiverar en omprövning.

Enligt hovrätten har ██████████ ekonomiska situation, särskilt med beaktande av att hans betalningsutrymme inte ökat väsentligt, inte förbättrats i en sådan grad att ett upprätthållande av skuldsaneringsbeslutet vore stötande från allmän synpunkt.

Det finns därutöver inte stöd för Skatteverkets påstående att ██████████ inte har lämnat riktiga uppgifter om sin faktiska inkomst.

Vid en samlad bedömning anser hovrätten mot denna bakgrund, och med beaktande av skuldsaneringsens rehabiliterande syfte, att det inte finns skäl för att ändra eller upphäva skuldsaneringsbeslutet. Skatteverkets överklagande ska därför avslås.

Hovrättens beslut i punkten 1 får inte överklagas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR hovrättens beslut i punkten 2, se bilaga A
Överklagande senast 2019-07-19

██████████

Protokollet uppvisat/



Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se